

Ministerie van OCW
Aan de staatssecretaris Cultuur en Media mevrouw Gunay Uslu

Datum: 25 mei 2022

Betreft: opheffing NPO-fonds – oprichting onafhankelijk fonds

Geachte staatssecretaris,

In vervolg op onze [brief van 24 november 2021](#) vragen wij u regie te nemen om:

- de doelstellingen, functies en werkwijze van het NPO-fonds - en diens voorloper het Mediafonds - onder te brengen in een aparte stichting, buiten de NPO, en deze van tenminste een jaarlijks budget van 16,6 miljoen euro te voorzien; en
- tot dit is gerealiseerd te borgen dat het NPO-fonds, als zelfstandige afdeling binnen de NPO-organisatie, ongewijzigd overeind blijft.

Graag lichten wij dit toe.

In Nederland staat net als in de landen om ons heen de pluriformiteit, kwaliteit en zichtbaarheid van culturele audiovisuele producties van eigen bodem onder grote druk door de enorme verschuivingen in het medialandschap en het kijkgedrag. Daarbij wordt de machtsongelijkheid tussen enerzijds ons als zelfstandig werkzame professionals en onafhankelijke bedrijven in de productiesector, en anderzijds de eindaanbieders met de directe publieksrelatie steeds groter. Fondsen zijn in deze dynamiek een onmisbare schakel voor het bieden van het benodigde tegenwicht, los van dwingende belangen van (semi) marktpartijen. Fondsen creëren de voorwaarden om talentontwikkeling en experiment mogelijk te maken én stimuleren kwaliteit, zeggingskracht én oorspronkelijkheid. Ze bieden ons als makers de mogelijkheid te focussen op ons talent en onze creativiteit. Zo kunnen wij in een tijd waarin dat meer dan nodig is, vormgeven aan inspirerende, urgente verhalen en diverse perspectieven vanuit de wereld om ons heen. Bijdragen van fondsen leggen voor producties bovendien de noodzakelijke financiële basis die de hefboom vormt om talent te verbinden en (internationaal) kapitaal aan te trekken. Wij verwijzen hiervoor ook naar twee recente rapporten [Co-productions that Shine](#) en [Public Funding at a Crossroads](#) die dit onderschrijven.

In een tijd waarin het belang van de rol die fondsen spelen alleen maar toeneemt is het (zelfstandige) fondsenlandschap in ons land steeds verder verschaald. Dit staat haaks op wat er nodig is en zet ons op achterstand ten opzichte van het buitenland. Dit moet veranderen.

Velen van ons waren op 4 mei 2022 te gast bij de bijeenkomst van de NPO om antwoord te krijgen op de vraag **waarom, waarom nu** en **hoe** het huidige NPO-fonds moet wijzigen. Drie vragen die onbeantwoord bleven in zowel de [presentatie](#) als het [Eindverslag Verkenning NPO-fonds](#) die acht maanden geleden startte.

Door de vele vragen uit de zaal werd uiteindelijk wél duidelijk dat het **bureau** van het NPO-fonds wordt opgeheven. Daarmee **verdwijnt het NPO-fonds** als spiegel van het voormalige Mediafonds weldegelijk. Dat de NPO de naam NPO-fonds blijft hanteren voor de oormerking van een budgetpost en het betrekken van onafhankelijke adviseurs bij de selectie van een deel van de producties in het nieuwe integraal programmeren doet hier niets aan af. Dit is eerder misleidend.

De NPO werkt kortom in een rechte lijn met een louter **financiële beleidsbril** naar een van tevoren bepaalde uitkomst ondanks het **inhoudelijke tegengeluid** uit het veld en van de omroepen. In de [brief](#) van 4 mei aan het College van Omroepen die samen met de Verkenning na afloop van de presentatie werd gepubliceerd, wordt ook het tempo waarin de veranderingen zijn voorzien concreet: vóór 1 januari 2023 moet de “integratie” zijn gerealiseerd. Zónder het begin van een antwoord op de hoe-vraag en zónder zicht op nieuw beleid voor documentaire en talentontwikkeling (zie Kamerbrief 28517883 van 6 juli 2021), is dit voorgenomen besluit in onze ogen voorbarig.

Wij zijn de laatste die niet inzien dat de NPO budget tekortkomt om de pluriformiteit van high-end drama- en documentaire producties en van talentontwikkeling en innovatie te financieren. In onze ogen moet dit node worden versterkt. Nu het NPO-fonds geen zelfstandige stichting is maar onderdeel van de NPO-organisatie begrijpen wij de verleiding budgetten samen te voegen. Dat neemt niet weg dat wij als makers die voornoemd aanbod creëren hiervoor de juiste condities nodig hebben. Door samenvoeging wordt het probleem van budgettaire schaarste evenwel niet opgelost maar verschoven en zijn wij als makers weer terug bij af. Onder verwijzing naar [onze brief](#) van 24 november 2021 doen wij daarom een dringend beroep op u om deze voorwaarden te scheppen.

Het NPO-fonds zorgde voor de benodigde **continuïteit** in de afgelopen jaren en droeg op sterke en intrinsieke wijze bij aan de in de Mediawet verankerde diversiteit van het aanbod, door de keuze van en de daarmee samenhangende aard van de producties. De opheffing van deze zelfstandige afdeling binnen de NPO-organisatie zal, bovenop de impact van alle veranderingen in medialandschap, grote invloed hebben op onze dagelijkse praktijk én op onze verhalen. Het publiek verdient een aanbod op het hoogst haalbare kwaliteitsniveau en vanuit een breed palet aan perspectieven. De **tijd en ruimte** die het NPO-fonds nu faciliteert, los van allerhande omroepbelangen, is in onze ogen cruciaal.

Daarom herhalen wij onze oproep waarmee wij deze brief begonnen: verrijk het fondsenlandschap en breng de doelstellingen, functies en werkwijze van het NPO-fonds onder in een **aparte stichting** (buiten de NPO), voorzie hiervoor tenminste een jaarlijks budget van 16,6 miljoen euro én borg totdat dit is gerealiseerd dat het NPO-fonds, als zelfstandige afdeling binnen de NPO-organisatie, **ongewijzigd** overeind blijft.

Vanzelfsprekend zijn wij graag beschikbaar voor nadere toelichting.

Hartelijke groet,

Mede namens vak- en brancheverenigingen in de Nederlandse audiovisuele productiesector,

Het bestuur van de Dutch Academy For Film,
Het bestuur van de Dutch Directors Guild,
Het bestuur van Netwerk Scenarioschrijvers

Deze brief wordt medeondertekend namens vak- en brancheverenigingen in de Nederlandse audiovisuele productiesector. Gezamenlijk representeren zij ruim 3500 filmmakers, onder meer bestaande uit acteurs, regisseurs, scenaristen, editors, cameramensen, producenten,

componisten, kostuumontwerpers, casting directors, animatoren, talent agents, sound designers, visual effects artiesten, geluidsmensen, make-up artiesten en production designers.

Cc

Ministerie van OCW: Barbera Wolfensberger, Youssef Louakili, Paul Thewissen

NPO: Frederieke Leeflang, Paul Doop, Martijn van Dam

NPO-fonds: Hanneke Bouwsema

Raad voor Cultuur: Kristel Baele, Jacob van der Waarden, Joachim Thissen

Taskforce Culturele en Creatieve Sector: Marianne Versteegh, Doreen Boonekamp